

Byl hloupý (profesorově dceři Haně)

Byl hloupý, ale připustil by to pouze jako možnost, jako vymezenost, na kterou vůbec nemusí doplatit.

Myslel si tedy, že je hloupý jen v něčem, nepřisuzoval své hlouposti příliš zhoubný vliv. A co se zbytku týkalo, spokojeně obhlížel svá rozpoložení.

Byt, ve kterém seděli především na podlaze, večerně svítil a okno vysoko nad sílicí nocí dvora nebo okleštěné zahrady lákalo do nějakého tunelu, jehož konec měl možná stejně spouštěcí a stejně ostré přepažení jako gilovina. O smrti nebo useknuté hlavě nemohla ovšem být řeč, pokud by jej ten tunel odsekl, tedy jedině od příliš dětské minulosti, okno sloužilo jako přikrášlený portrét zmíněného tunelu, ne jako propust' denního světla nebo měsíčního kousnutí.

Na stěně místnosti visel jakýsi dosti veliký obraz s křiklavě barevnými a nahými postavami, jejichž černošsky lebečnaté a nohaté vzlyky mu něčím vadily, buď tam figurovaly (ba právě) příliš ceckaté prsy, nebo nadmíru hadicovitý penis, rozhodně tomu neprospívaly ani ty vyzvracené barvy. Nebylo jasné, zda dílo má vyjadřovat mužův smutek po styku anebo před ním.

Někdo pustil *Dark side of the Moon*, a to z desky, znal tu hudbu dobře, přehrával si ji ještě loni a předloni na magnetáku, ale českou mutaci desky dosud neviděl a líbilo se mu to, jako kdyby to byla zásluha toho bytu, kde se knihy vršily do výše dvou metrů dokonce i na záchodě, o předsíni nemluvě.

Uvědomoval si, jak málo dosud znal své město. Když v něm mohly být i takovéto přívětivé byty, budoucnost se jevila ještě skvěleji, nežli doufal. Listoval nějakým časopisem a zíral na reprodukce abstraktních obrazů, které se nelišily od těch knižních,

příčemž nakupováním knih o výtvarném umění vědomě nebo polovědomě zmenšoval svou nevinnost, ale teď vnímal, že reprodukce z časopisu přece jenom sahají blíže k němu, vypadaly jako čerstvá cáknutí a osobněji vedené řezy. Ano, Někdo chtěl nakrájet svět, aby jej Něco lépe sluplo. Snad nešlo o pouhé reprodukce, ale přímo pro časopis určené hmaty na oko, úchopy za mozkovou hmotu.

Nepřemýšlel však o sobě ani o druhých jako o celcích složených z více či méně podezřelých částí, naplňovaly ho příběhy. Nejvíce samozřejmě ten jeho příběh, který se v posledních týdnech už tolikrát musel setkat s takzvanou skutečností, aniž jím to otrásl, aniž jej to rozostřílo, nenapravitelně rozdrobilo. Protože mluvil rychle, překotně a dost hlasitě, ostatní si na něj zřejmě dávali pozor, a tak u nikoho necítil zřetelnou přitažlivost. Pokud se dostatečně uvolnil, pokoušel se i druhé seznamovat se svým osobním příběhem, ale zdálo se, že nechápu jeho význam, nanejvýše snad jakýsi nepatrný a nedůležitý půvab. Někdy se i trochu urazil tím nezájmem. Nejasně cítil, že mezi ním a ostatními je nějaká síť možných i skutečných vztahů, ale nevěděl, jestli si druzí nemyslí, že se k nim chce dostat s něčím podivným a skrze to se zmocnit jejich životů. Když přivřel jakési své třetí oko někde na temeni, nebo dokonce v týle, mozek vymrštil svou vidinu světa daleko do prostoru noci, vidina vybuchla, odrazila se několik kilometrů daleko a vrátila se rozpačitě zpátky, protože nenašla žádnou odezvu.

Tuto schopnost, nebo snad ve skutečnosti vadu, měl od dětství. Uměl se sice soustředit, ale jakmile se nehýbal, teplota předmětu nebo jeho obrazu začala nesnesitelně vzrůstat, a tak se musel pohnout, a soustředění tím porušil. Pod tlakem jeho vnitřního zraku se lidé neprojasňovali, nýbrž měnili ve znetvořeniny, zatímco o věcech to neplatilo, ty se naopak stávaly zajímavějšími, hlubšími.

Myslel si proto o lidech, že jsou podivně pomalí a kroutiví, ale oni zatím jen měli nižší teplotu, nebyli tak horcí. Protože jim nabízel své příběhy o utajených, nepoznaných dětech, ti nejdospělejší je zdvořile odmítali a ti průměrní nechápali.

V té chvíli, u podlahy bytu s dvěma tak vzdálenými okny, s vyvaleným obrazem a navršenými, jaksi úzkostnými knihami, z nichž některé nutně byly nejspodnější a skoro bez šance na vytažení, ale tomu tak nedokázal rozumět, jeho příběh mu připadal natolik magický, že o něm chtěl informovat každého, kdo projevil jen trochu zdvořilosti, nevšiml si, že lidé se zajímají spíše o sebe nežli o své příběhy.

Anebo ty jejich byly příliš odlišné od jeho?

Nevěřil by, že budoucnost mu připraví i nemilá překvapení, kdyby mu to někdo tehdy řekl nebo dokonce (což je vždy horší) naznačil. Nemilá překvapení, z nichž nejrozplizlejší snad mohlo být to, že se dozví o konci nároků na jedinečné myšlenky. A už vůbec si nedokázal představit, že toto právo se přesune do vnějšího kruhu, kde se rozhoduje o způsobu řazení jakéhokoliv nápadu. Do kruhu či spleti vodičů, kterých se nebude moci dotknout, ať už ze strachu, nebo protože má příliš neohrabané končetiny. Už si nevzpomíná, kolik tam tehdy bylo dívek, ale jistě ho nezajímaly tolik jako mládenci, ó, jak byl hloupý! Po nikom nechtěl vcelku nic, jen aby mu naslouchali. Chápal, že stará konzerva vyhozená někde do trávy k plotu překvapivě rychle zhrubla, ale líbila se mu její zubatá, pilovitá a zčernalá tlama, tenký zvuk roztaveného a znovu vychladlého řfhnutí. Chtěl by si tímto dětským telefonem volat se samotnou zemí, s otřesenými a hutnými drny, s těmi večerními vousáči bez trupů a bez pohlaví.

Tiché kapky za domem visí do nekonečně měkkého ticha, ale slyší také druzí v hudbě Pink Floyd ten krásný zmatek, nebo spíše jen dáblský cinkot nejproslulejších Peněz, už tehdy ohlašujících rozlehle duté hypermarkety? Nechtěl, aby ho někdo vlastnil, zvláště ne žena, chtěl se jen vracet na chvíli, ale zato se vším vyhřezlým a ohnivě skrápěným, vypařit jezero smutku do briket kupodivu suchých a na smích vytřepení se rozpadajících, vždyť tam tak dlouho a zdánlivě čekaly, aby mohly krátce a čistě hořet! (Syčte ze břehů, plazi měnící se v savce!)

Jediná dívka, kterou byl ochoten k sobě pustit, spala dávno v něm, stočená jako kobra a vítězná na obě strany smrti.

Chtěl s ní mít společnou tvář a oči, díru i zámek na posvátném jméně.

Byla to obojetná bytost, stín matky Země, jeho druhé či třetí já.

Dokonce i ta bulharština, studijní obor hostitelky, dcery nejznámějšího moravského historika, mu připadala lákavě vzdálená, snad nějak související s držátkem záchodového splachovadla.

Sešel po schodech a ještě chvíli postál s ostatními před domem, střídavě povykovali, čehož se zdržel, a rozuměli asi líp nežli on tomu, jak mohou být jejich tance dočasné, neví už, jestli se tehdy rozešel s Janou, anebo ho to teprve čekalo, netušil, že ještě patnáct let bude čekat, než dostane polibek, který dokáže vychutnat a nezápasit přitom s neurčitým, rozpačitým odporem.